

Finax, o.c.p., a.s. (v texte ďalej len "Obchodník")

Informácie o rizikách, cieľoch a politikách riadenia rizík k 31.12.2024

Rozsah uverejňovaných informácií podľa čl. 47 nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2033 z 27. novembra 2019 o prudenciálnych požiadavkách na investičné spoločnosti

Ciele a politiky riadenia rizík

Investičné spoločnosti zverejnia svoje ciele a politiky riadenia rizík za každú jednotlivú kategóriu rizika stanovenú v tretej, štvrtej a piatej časti v súlade s článkom 46 vrátane súhrnu stratégií a postupov pre riadenie týchto rizík, ako aj stručné vyhlásenie o riziku schválené riadiacim orgánom investičnej spoločnosti, v ktorom sa výstižne opisuje celkový rizikový profil investičnej spoločnosti spojený s obchodnou stratégiou.

Riadenie rizika zahŕňa identifikáciu rizík súvisiacich s konkrétnymi obchodnými činnosťami, transakciami a finančnými nástrojmi spoločnosti Finax o.c.p., a.s. (ďalej ako „Obchodník“) a riadenie týchto rizík podľa pravidiel, postupov, metód a kontrolných mechanizmov. Proces riadenia pozostáva z týchto krokov:

- identifikácia rizika, kde a ako vzniká,
- aplikácia metódy riadenia rizika, kvantifikácia rizika,
- spôsob obmedzenia rizika, nástroje eliminácie rizika a stanovenie rizikových limitov obmedzujúcich negatívy týchto rizík,
- pravidelné meranie stanovených rizikových limitov, definovanie maximálnych rizikových limitov na transakcie,
- spracovanie a poskytnutie informácií predstavenstvu Obchodníka,
- prijíma postupy a účinné stratégie pri riadení rizík v spojitosti s poskytovaním služieb informovania o platobnom účte.

Základným výstupom riadenia rizík je odhad potencionálnej straty, ktorú môže Obchodník utpieť.

Obchodník, svoje portfólia a majetok identifikuje, rozdeľuje, meria a riadi v rozdelení na obchodnú a neobchodnú knihu. Činnosti, ktoré vykonáva Obchodník, v zmysle licenčných povolení a výškou ekonomického kapitálu, zaznamenáva v neobchodnej knihe, v ktorej identifikujeme nasledovné významné riziká:

- Kreditné riziko
- Devízové riziko
- Operačné riziko
- Riziko likvidity
- Riziko koncentrácie
- Riziko K-faktorov
- Hodnota rizikových expozícií na základe fixných režijných nákladov

Obchodník implementoval nové smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/2034 (zákona č. 209/2021 Z.z.) a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/2033 z 26.júna 2021 o prudenciálnych požiadavkách na investičné spoločnosti a o zmene nariadení (EÚ) č. 1093/2010, (EÚ) č. 575/2013, (EÚ) č. 600/2014 a (EÚ) č. 806/2014 (ďalej „nariadenie IFR“) a príslušných RTS a v súlade s platnou legislatívou. Vykazovanie je definované na základe triedy investičnej spoločnosti. V zmysle tohto nariadenia IFR je Finax považovaný za spoločnosť zaradenú do CLASS 2 FIRM, z ktorého vyplýva výpočet nových rizík, ktorým je Obchodník vystavený

Obchodník nevykonáva žiadne obchodné operácie spojené s trhovým rizikom, nakoľko všetky svoje aktíva vedie v neobchodnej knihe.

Obchodník má vytvorenú organizačnú štruktúru zabezpečujúcu oddelene obchodné činnosti od činností spojených s vysporiadaním obchodov a od činností spojených s riadením rizík.

Obchodník má zabezpečené pre všetky inštrumenty a obchody vhodné databázové evidencie, ktoré umožňujú primeraným spôsobom monitorovať rizikovú expozíciu v akejkolvek vyššie spomenutej skupine rizík a zabezpečuje pravidelnú periodicitu reportingu kompetentným útvarom Obchodníka a v zmysle zákona a jednotlivých opatrení aj Národnej banky Slovenska.

Na určenie pravidiel pre prijímanie rizík má Obchodník vypracovaný interný predpis upravujúci pravidlá, postupy, kompetencie (určenie menovitých hodnôt, do akých sú príslušní zamestnanci oprávnení uzatvárať obchody podľa druhu) a zodpovednosť jednotlivých zamestnancov Obchodníka, rozhodovací a schvaľovací proces, priebežný monitoring obchodov, klientov a zabezpečení, riešenie problémových pohľadávok. Súčasťou týchto procesov je aj informovanosť rôznych úrovní manažmentu o výsledkoch monitoringu rizík a využívanie spätnej väzby pre včasnú a účinnú prevenciu rizík.

Základným dokumentom pre riadenie rizík je Stratégia riadenia rizík, ktorú schvaľuje predstavenstvo, a ktorá je pravidelne prehodnocovaná a aktualizovaná.

Kreditné riziko

Riadenie kreditného rizika má Obchodník definované ako predchádzanie možným vlastným stratám z rizík ich včasnou identifikáciou, meraním, sledovaním, zmierňovaním a kontrolou systému riadenia rizík.

Kreditné riziko má Obchodník definované ako moment neistoty sprevádzajúci obchodnú činnosť Obchodníka, t.j. riziko straty vyplývajúce z toho, že dlžník alebo iná zmluvná strana nesplní svoje záväzky, ku ktorým sa zmluvne zaviazala včas a v plnom rozsahu, riziko, že vysporiadanie finančnej transakcie sa nerealizuje podľa dohodnutých podmienok.

Prijateľná miera rizika voči protistrane je meraná systémom limitov majetkovej angažovanosti Obchodníka, ktoré stanovujú výšku jednotlivých limitov:

- ✓ na štáty,
- ✓ na protistrany, ktorými sú banky a ostatné finančné inštitúcie,
- ✓ odvetvové limity,
- ✓ limity voči skupine hospodársky spojených osôb,
- ✓ limity voči osobám s osobitným vzťahom k obchodníkovi,
- ✓ na klienta,
- ✓ na obchodné činnosti.

Obchodník má vypracovaný systém stanovenia limitov a vykonávania priebežnej kontroly dodržiavania stanovených limitov a postupov v prípade ich prekročenia, spôsobu informovania kompetentných orgánov obchodníka o prekročení limitov a prijatí adekvátnych riešení a opatrení.

Meranie kreditného rizika obchodník uskutočňuje:

- stanovením rizikovej prirážky
- hodnotením kvality a likvidnosti prijatého zabezpečenia a jeho prehodnocovaním
- oceňovaním pohľadávok
- tvorbou opravných položiek a rezerv v zmysle medzinárodných účtovných noriem
- vyhodnocovaním dodržiavania systému stanovených limitov
- analýzou dopadu udelených výnimiek na kvalitu úverového portfólia
- stresovým a spätným testovaním hodnotiacich modelov.

Obchodník sleduje svoje kreditné riziká na mesačnej báze sledovaním nákladov a výnosov, zisťovaním a kontrolovaním zostatkov na bežných účtoch a vedením zoznamu splatných pohľadávok a záväzkov. Nakoľko všetky pohľadávky a záväzky Obchodníka sú splatné okamžite, resp. do jedného mesiaca, nie je vystavená zvýšenej rizikovej váhe.

Devízové riziko

Pri výpočte devízového rizika ostatných aktív a pasív sa používajú účtovné hodnoty neobchodnej knihy. Devízové riziko je riziko, že sa zmení hodnota finančného nástroja z dôvodov zmien devízových kurzov. Pri riadení devízového rizika Obchodník zostavuje devízovú pozíciu, ktorá vyjadruje objem aktív a pasív rozdelený na jednotlivé meny, v ktorých Obchodník zaujíma pozície. Na meranie hodnoty devízového rizika používa Obchodník štandardnú metódu. Ak hodnota celkovej devízovej pozície prekročí 2% z hodnoty súčtu základných vlastných zdrojov a dodatkových vlastných zdrojov Obchodníka zníženého

o hodnotu príslušných odpočítateľných položiek zahrnie sa do výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje krytia devízového rizika, ktorý sa vypočíta ako súčin koeficientu 0,08 a hodnoty celkovej devízovej pozície. V tomto čase Obchodník zaznamenával aktíva a pasíva v cudzej mene, avšak devízová pozícia prekročila 2% z vlastných zdrojov potrebné pre vykázanie tohto rizika.

Operačné riziko

Operačným rizikom sa rozumie riziko straty vyplývajúce z nevhodných alebo chybných interných procesov u Obchodníka, zo zlyhania ľudského faktora, zo zlyhania Obchodníkom používaných systémov alebo z vonkajších udalostí. Súčasťou operačného rizika je právne riziko, ktorým sa rozumie riziko straty vyplývajúce najmä z nevymáhateľnosti zmlúv, hrozby neúspešných súdnych konaní alebo rozsudkov s negatívnym vplyvom. Obchodník rozoznáva tri druhy operačného rizika a to:

- transakčné riziko /transaction risk/
- riziko operačného riadenia /operation control risk/
- riziko systémov /systems risk/
- riziko pohromy /disaster risk/
- právne riziko /legal risk/.

Identifikácia operačného rizika sa u Obchodníka zabezpečuje vo všetkých druhoch obchodov, ktoré uzatvára, vo všetkých procesoch, ktoré uplatňuje a vo všetkých informačných systémoch, ktoré používa. Na účely identifikácie zahŕňa vymedzenie udalostí operačného rizika sledovaných Obchodníkom a zatriedovaním udalostí do skupín určených Obchodníkom v súlade so stratégiou. Riadenie operačného rizika je procesom zmierňovania alebo znižovania operačného rizika, ide napr. o poistenia, vyhýbanie sa niektorým transakciám, zmenšením rozsahu činnosti, zrušením činnosti, školenia zamestnancov, stanovenie pracovných postupov a stratégií, pravidelným informovaním zodpovedných zamestnancov o výsledkoch operačného rizika, a v neposlednom rade využívanie spätnej väzby pre včasnú a účinnú prevenciu tohto rizika.

Výbor pre riadenie rizík vyhodnotil a zobral na vedomie, že Obchodník neeviduje žiadne zvýšené riziko v základných oblastiach operačného rizika, nezaznamenal žiadne nečestné vnútorné ani vonkajšie nečestné konania, žiadne straty spôsobené tretími osobami, žiadny podvod alebo nedodržanie právnych predpisov vrátane legalizácie príjmov z trestnej činnosti, zatajovanie skutočností. Zamestnanci sú riadne školení a pracujú v zmysle právnych predpisov, vnútorných predpisov a pravidiel určených pracovno-právnymi postupmi a bezpečnosti prevádzky. Výbor nezaznamenal žiadne škody na hmotnom majetku, zlyhanie systémov, softvéru, žiadny finančný dopad spojený s rizikami, ktoré vymenoval.

Obchodník v zmysle a povahe svojej činnosti prehodnotil a vytvoril novú organizačnú štruktúru a rozšíril svoje oddelenia a zvyšuje ich o svojich vedúcich zamestnancov z pôvodných dvoch na 10.

Riziko likvidity

Obchodník musí mať v držbe sumu likvidných aktív, ktorá sa rovná aspoň jednej tretine požiadaviek na fixné režijné náklady vypočítané v súlade s článkom 13 ods. 1 IFR nariadenia. Túto požiadavku Obchodník k sledovanému obdobiu splnil.

Riziko koncentrácie

Obchodník monitoruje, riadi a kontroluje svoje riziko koncentrácie v súlade s čl. 35 IFR náležitými administratívnymi a účtovnými postupmi a účinnými mechanizmami vnútornej kontroly, v tomto čase predovšetkým vo vzťahu k svojim klientom, prekročenie limitov podlieha nahlasovaniu príslušným orgánom.

Riziko K-faktorov

Riziko k-faktorov – Obchodník podlieha novému riziku vyplývajúce zo vzťahu ku klientom RtC (Risk to Clients). Riziko RtM (risk to market) a RtF (risk to firm) Obchodník k 31.12.2024 neidentifikoval.

K povahe a rozsahu podnikania, najväčšie riziko nesie spoločnosť vo výške AUM, ktoré podlieha rizikám súčasne dvom faktorom:

K-AUM = Spravované aktíva v rámci diskrečnej správy portfólia ako aj nediskrečných poradenských dojednaní priebežnej povahy (investičné poradenstvo), riziko spôsobenia škody klientom z dôvodu nesprávnej diskrečnej správy klientskych portfólií a poskytovania poradenstva,

K-ASA = Aktíva v úschove a správe

Hodnota aktív/majetku klientov, ktoré spoločnosť drží alebo „kontroluje“. Riziko úschovy a správy klientskych aktív, pričom zabezpečuje, aby Obchodník mal v držbe kapitál v pomere k takýmto zostatkom, a to bez ohľadu na to, či sa nachádzajú v ich vlastnej súvahe alebo na účtoch tretej strany, pričom K-ASA má prísnejší koeficient ako K-AUM. Ostatné K-faktory, vyplývajúce k riziku klienta, sú v tomto čase nevýznamné.

Hodnota rizikových expozícií na základe fixných režijných nákladov

1. V súlade s článkami 95 a 96 CRR a článku 13 IFR drží naša Spoločnosť, ktorá poskytuje investičné služby a vykonávajú investičné činnosti v zmysle licencie NBS, prípustný kapitál, ktorý sa rovná najmenej jednej štvrtine fixných režijných nákladov za predchádzajúci rok.

2. Ak by od predchádzajúceho roka došlo k zmene obchodnej činnosti investičnej spoločnosti, ktorú príslušný orgán považuje za podstatnú, môže príslušný orgán upraviť požiadavku stanovenú v ods. 1.

3. Nakoľko sme investičná spoločnosť, ktorá svoju obchodnú činnosť uzatvorila za tri kalendárne roky, prípustný kapitál vo výške najmenej jednej štvrtiny fixných režijných nákladov vykazujeme z riadnych údajov účtovnej závierky overených externým audítorm.

Informáciu o posúdení riadenia rizika, prevádzkového rizika a bezpečnostného rizika súvisiace s poskytovaním platobných služieb ako aj primeranosť opatrení na zmiernenie takýchto rizík a zavedených kontrolných mechanizmov s cieľom reagovať na takéto riziká

Na základe rozhodnutia NBS zo dňa 29.10.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť 18.11.2020, NBS vydala rozhodnutie spoločnosti o registrácii poskytovateľa služieb informovania o platobnom účte podľa ustanovenia § 79b ods. 1 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon 492/2009“), a to na poskytovanie služby informovania o platobnom účte podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. h) Zákona 492/2009 (č. z. 100-000-257-420, k č. sp. NBS1-000-050-270).

Dňa 31.10.2023 sa Spoločnosť rozhodla vrátiť licenciu Národnej banke Slovenska, pretože držanie povolenia bolo pre Spoločnosť v súčasnosti nepotrebné, a vrátením povolenia sa jej znížia náklady, ktoré vie využiť na zdokonaľovanie svojich služieb a technológií. Aplikáciu „finbot“ má Spoločnosť Finax záujem využívať aj v budúcnosti v rámci svojich licencií na sprostredkovanie finančných produktov, ktoré môžu byť pre klientov výhodnejšie.